

Схема оцінювання тесту з української мови і літератури – 12 клас, 2026 р.

Тестові завдання	Можливі варіанти відповідей	Схема оцінювання
1. Доберіть альтернативний заголовок до поезії, який відобразив би головну думку.	<p>«Світло прожитих літ» «Вогонь, що не згасає» «Мудрість і полум'я душі» «Сивина, що палає»</p> <p align="center"><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 2 б.: 2 б. за правильну відповідь, яка відображає головну думку поезії; 1 б. за формулювання, яке частково відбиває головну думку; 0 б. – за формулювання, яке суперечить темі поезії, чи відсутність відповіді.</p>
2. Сформулюйте і запишіть одним складним реченням тему прочитаної поезії.	<p align="center">У поезії розкривається думка про те, що людина, попри сивину та життєвий досвід, зберігає в душі незгасний вогонь почуттів, силу думки й здатність щиро кохати.</p> <p align="center"><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 3 б. 2 б. за правильну відповідь, яка розкриває тему поезії; 1 б. за формулювання, яке частково відбиває тему; 0 б. – за формулювання, яке суперечить темі поезії, чи відсутність відповіді. 1 б. за відповідність речення заданій структурі.</p>
3. Як ви розумієте виділені в поезії слова? Відповідь запишіть двома складними реченнями.	<p>Слова «сивизна, що очі молоді пече» означають життєвий досвід і внутрішній вогонь людини, які вражають і хвилюють молодь, бо несуть у собі глибину пережитого й силу почуттів. Образ «світло дивовижне тобі між пальців потече» передає думку про те, що, доторкнувшись до цієї мудрості й духовної енергії, людина може відчуті їхню силу, яка ніби передається й наповнює її душу.</p> <p align="center"><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 6 б. (3х 2 = 6): по 2 б. за кожне речення, що містить правильну змістовну відповідь; по 1 б. – за неповну відповідь, яка не розкриває відповіді на питання; 0 б. – за неправильну, суперечливу, недоречну відповідь. 1 б. за відповідність речень заданій структурі.</p>
4. Знайдіть в поезії слова пов'язані з вогнем. Для чого автор використовує ці слова? Свою відповідь запишіть двома складними	<p>У поезії використано слова, які пов'язані з образом вогню, зокрема «вогонь», «палахтить», «горить», «полум'я», «костер», «дим» і «світло», що створюють наскрізний символ внутрішньої енергії людини. Автор застосовує ці образи для того, щоб підкреслити внутрішню силу, енергію думок і почуттів ліричного героя, які не</p>	<p>Усього 6 б. (3х 2 = 6): по 2 б. за кожне речення, що містить правильну змістовну відповідь; по 1 б. – за неповну відповідь, яка не розкриває відповіді на питання; 0 б. – за неправильну, суперечливу,</p>

<i>реченнями.</i>	згасають, а лише посилюються з роками. (Можливі інші варіанти)	недоречну відповідь. 1 б. за відповідність речень заданій структурі.
5. Визначте художні засоби, які використано в уривку.	1. Епітет – <u>Г.</u> ; 2. Метафора – <u>А.</u> ; 3. Порівняння – <u>Б.</u> ; 4. Риторичне запитання – <u>В.</u> .	Усього 4 б.: по 1 б. за кожен правильну відповідь.
6. Доберіть самотійно і запишіть синоніми до виділених слів із тексту.	Думка палахтить – палає, пломенить, полум'яніє. Схились над полум'ям – нахились, припади, пригнись. Байдужості смертельне тіло – апатія, індіферентність, холоднокрівність, знеохота, неувага, прохолодність. (Можливі інші варіанти)	Усього 3 б.: по 1 б. за кожен правильну відповідь.
7. Запишіть слова, знявши ризику.	Вебсторінка, бізнес-план, топмодель, яхт-клуб, кіноіндустрія, ніжно-рожевий, білосніжний, максіспідниця.	Усього 8 б.: по 1 б. за кожен правильну відповідь.
8. Складіть і запишіть речення за схемами. Вкажіть тип складних речень.	1. Ліна Костенко підкреслює, що життя набуває справжнього сенсу лише тоді, коли в серці поселяється високе почуття, коли кохання стає рушійною силою творчості. У ліриці Василя Симоненка кохання – це та мить, коли зупиняється час, коли світ навколо наповнюється світлом і теплом. Для багатьох поетів поезія – це той стан душі, коли серце переповнюється ніжністю, коли слова самі лягають на папір, оспівуючи кохану людину. <i>Складнопідрядне речення з підрядною часу.</i> 2. Хоча творчість часто вимагає відстороненості та самотності і може навіть спровокувати втечу від реальності, саме кохання перетворює її, творчість, на живе мистецтво, здатне торкнутися найглибших струн людської душі. <i>Складнопідрядне речення з підрядною допustовою.</i> 3. Кохання відіграло роль головного каталізатора творчості Володимира Сосюри, так що без цього глибокого почуття його твори	Усього 8 б.: по 1 б за кожне правильно складене змістовне речення, + по 1 б. – за правильно визначений тип кожного речення.

	<p>втрапили б свою щирість та емоційну глибину. <i>Складнопідрядне речення з підрядною наслідку.</i></p> <p>4. У творчості Івана Франка любов поставала як могутня стихійна сила, що надихала на створення шедеврів, однак поет нерідко протиставляв це ідеальне почуття суворій реальності з її соціальними чи психологічними перешкодами. <i>Складне речення з різними типами зв'язку: з підрядним означальним та сурядним протиставним.</i> <i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	
9. Відредагуйте речення.	<p>1. Залік відбувся, незважаючи на те, що більшість не засвоїла тему правопису прислівників; згодом ми дійшли висновку, що навчатися треба сумлінно.</p> <p>2. На загальних зборах обговорили питання поліпшення умов навчання й виховання молоді.</p> <p>3. Ми організували чудовий вечір пам'яті видатної української поетеси, драматургині і громадської діячки Лесі Українки.</p> <p>4. Не треба сподіватися на кращі часи, треба діяти цієї миті (<i>у цей мент</i>), натхненно працювати над вдосконаленням власного мовлення.</p> <p>5. Треба цікавитися, працювати, брати участь у конкурсах і олімпіадах, щоб здобути освіту своєї мрії.</p>	<p>Усього 10 б.: 2 б. – за кожне правильно відредаговане речення; 1 б. – за частково правильну відповідь; 0 б. – за неправильну відповідь чи її відсутність.</p>
10. Вставте, де потрібно, пропущені розділові знаки.	<p>«Поезію творить любов...» – так написав у автобіографії Дмитро Павличко. Якщо продовжити думку поета, <u>можна сказати,</u> що все добре на землі робиться з любові <u>–</u> інакше світ давно б загинув.</p> <p>Інтимна лірика Павличка відзначається щирістю, <u>пристрастю</u> і глибиною. Вперше читач познайомився з нею у циклі віршів «Пахощі хвої», пізніше ця тема була продовжена у збірці «Гранослов» і особливо виразно піднеслася в збірці «Таємниця твого обличчя». У більшості віршів цієї збірки мова не про конкретні переживання чи стосунки, <u>а</u> про любов як творчу силу, <u>що</u> живе за законами вічного оновлення, <u>є</u></p>	<p>Усього 10 б.: по 1 б. за кожний правильно вставлений розділовий знак.</p>

	<p>вічним началом. Із вершини життєвого досвіду поет оспівує любов як найбільшу цінність життя, запоруку його осмисленості і безсмертя людської душі, основу всього сущого.</p> <p>(www.ukrlib.com.ua)</p>	
<p>11. Знайдіть правильну відповідь і обведіть її кружечком.</p>	<p>а) Автор твору «Зачарована Десна»:</p> <p>1) Григор Тютюнник; ☒ 2) Олександр Довженко; 3) Андрій Малишко.</p> <p>б) Автор твору «Моя мова»:</p> <p>1) Іван Драч; 2) Олесь Гончар; ☒ 3) Василь Симоненко.</p> <p>в) Автор твору «О рідне слово, хто без тебе я?»:</p> <p>☒ 1) Дмитро Павличко; 2) Василь Стус; 3) Роман Савицький.</p> <p>г) Автор твору «Балада про соняшник»:</p> <p>1) Борис Олійник; 2) Ліна Костенко; ☒ 3) Іван Драч.</p>	<p>Усього 4 б.: по 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>
<p>12. Поясніть значення фразеологізмів.</p>	<p>Очей не зводити – захоплено дивитися на когось. Полонити серце – зачарувати, викликати кохання. Одне серце на двох – дуже близькі, глибокі почуття. Полум'ям палати – кохати пристрасно й сильно.</p> <p>(Можливі інші варіанти)</p>	<p>Усього 4 б.: по 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>
<p>13. Чи згодні ви з твердженням, що духовне світло людини здатне передаватися іншим і надихати їх? Відповідь запишіть у вигляді есе (10 – 15 речень). Ваше висловлення має бути побудоване грамотно,</p>		<p>Усього 10 б.: а) за відповідність змісту твору темі: 3 б. – за повну відповідність змісту; 2 б. – за незначні відхилення в змісті від теми; 1 б. – за значні відхилення в змісті; 0 б. – за невідповідність змісту твору;</p>

<p><i>логічно та послідовно за такою структурою: теза, 3 переконливі аргументи (з літератури, інших видів мистецтва, власного життя або історії), що найкраще підтверджують вашу думку, висновок.</i></p>		<p>б) за мовне багатство і дотримання комунікативних якостей писемного мовлення (логічність, смислову точність, виразність): 3 б. – за мовне багатство і дотримання основних комунікативних якостей писемного мовлення; 2 б. – за незначні порушення і відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; 1 б. – за значне відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; 0 б. – за повну відсутність мовного багатства і серйозні відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; в) 3 б. за аргументованість викладу: 3 б. – за наявність трьох аргументів; 2 б. – за наявність двох аргументів; 1 б. – за наявність одного аргументу; 0 б. – відсутність аргументів. 1 б. – за відповідність обсягу.</p>
<p>14. Дайте розгорнуту характеристику свят, основних обрядових дій, ключових символів та їхнього значення в народній традиції українців.</p>	<p>1. Масляна (Сиропуст) – свято, яке поєднує дохристиянські уявлення про завершення зими з християнським календарем. Центральним символом є коло як знак сонця, а спалення опудала означає не лише «прощання із зимою», а й ритуальне оновлення часу.</p> <p>2. Водохреща (Йордан) – у цей день вода вважається «живою» і здатною змивати гріхи та хвороби. Водохресні обряди й ритуали включають купання, освячення та обливання водою як сакральною стихією очищення.</p> <p>3. Обжинки (Зажинки / Дожинки) – аграрно-магічне свято завершення жнив. Центральну роль у ньому відіграє вінок із колосків як символу завершеного циклу природи, жіночої родючості та добробуту</p>	<p>Усього 6 б. По 2 б. за кожен правильну і вичерпну відповідь (сутність свята + обряди + символіка). 1 б. – частково правильна, але не повна відповідь. 0 б. – відповідь неправильна, не відповідає змісту або відсутня.</p>

	господаря. <i>(Можливі інші варіанти)</i>	
15. У 6 (шести) реченнях розкажіть про зображений предметний символ та один із обрядів, у якому цей символ відіграє важливу роль.	<p>Хліб-сіль – традиційний символ гостинності, поваги та доброзичливого ставлення до гостей. Хліб уособлює життя і достаток, а сіль – мудрість, захист і вірність. Разом вони означають щире побажання добра тим, кого зустрічають.</p> <p>Хлібом-сіллю на вишитому рушникові урочисто зустрічають почесних. Гості повинні відламати шматок хліба, вмочити в сіль і скуштувати. Це символізує довіру, взаємну повагу, дружбу та побажання достатку й миру господарям.</p> <p><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 6 б. По 2 б. за вичерпний і змістовний опис: а) символу; б) обряду; в) пояснення його значення. По 1 б за часткове порушення в: а) розкритті символу; б) описі обряду; в) поясненні його значення. 0 б за неправильне тлумачення чи відсутність відповіді.</p>
		<p>Примітка: за орфографічну, пунктуаційну грамотність, за граматичне і стильове оформлення роботи до всіх попередніх балів додається: усього 10 балів: 10 б. – 0-1 помилка; 9 б. – якщо допущено 2-3 помилки; 8 б. – якщо допущено 4-5 помилок; 7 б. – якщо допущено 6-7 помилок; 6 б. – якщо допущено 8-9 помилок; 5 б. – якщо допущено 9-10 помилок; 4 б. – якщо допущено 11-12 помилок. Якщо в роботі допущено більше 12 помилок, бали за грамотність не додаються.</p>
		Усього: 100 б.